

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: <i>IV/1357-7/2017</i>	
Érkezett: <i>2018 FEBR 13.</i> <i>beni</i>	
Példány: <i>1</i>	Kezelőiroda:
Melléklet: <i>2</i> db	<i>4</i>

Alkotmánybíróság

Budapest

Donáti u. 35-45.

1015

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Jenei József

[REDACTED]

[REDACTED]

IV/01357/2017 számon nyilvántartásba vett
alkotmányjogi panaszának kiegészítése

Társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata
iránt indított

4.Mfv.690.096/2016/3 ügyszámú perben
a 4.Mfv.690.096/2016/6 számú végzése ellen
a 23.M.2497/2015/9. számú végzése ellen

Alkotmánybíróság

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Postacím: 1535 Budapest, Pf. 773.

Tisztelt Alkotmánybíróság!**Jenei József** (

[redacted] indítványozó az Alkotmánybíróság által IV/1357/2017 számon nyilvántartásba vett

alkotmányjogi panaszt kiegészítem

az alábbiak szerint:

A munkaügyi bíróság és a Fővárosi Törvényszék végzései ellentétesek az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdése előírásaival.

Jelen alkotmányjogi panasz esetében az az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés (Abtv. 29. §) is felmerül, hogy a perújítási kérelem érdemi elbírálásának megengedhetősége tekintetében a jogértelmezés és jogalkalmazás során lehet-e különbséget tenni az EU Bíróság határozata vagy az Alkotmánybíróság határozata alapján indult perújítások között. Indítványozó szerint az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdése, az Alaptörvény E) cikk (3) bekezdése, az Alaptörvény R) cikk (1) bekezdése, az Alaptörvény 28. cikk, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése előírásai és az EU Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata (uniós norma) alapján megállapítható, hogy az Alaptörvény, az uniós jogszabályok hivatkozott előírásai és az egyenértékűség elve megköveteli a munkaügyi bíróságtól és a Fővárosi Törvényszéktől, hogy az Alkotmánybíróság határozata alapján indult perújításhoz hasonlóan az EU Bíróság határozatára hivatkozva előterjesztett perújítást is a törvény erejénél fogva érdemben bírálja el.

Az Alaptörvény XV. cikke kapcsán a 42/2012. (XII. 20.) AB határozat már rámutatott, hogy az „egyaránt tartalmazza az általános egyenlőségi szabályt [(1) bekezdés], és az alapjogok egyenlőségét, illetve a diszkrimináció tilalmát [(2) bekezdés].” {42/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [22].} E határozat azt is kimondta, hogy: „A XV. cikk (2) bekezdésében foglalt tilalom kiterjeszthető a teljes jogrendszerre, mert az ott felsorolt diszkriminatív megkülönböztetésnek nemcsak az alapvető jogok védelmi körébe tartozó jogszabályokban, hanem bármely jogszabályban előfordulhatnak. Joggal feltételezhető, hogy az Alaptörvény értékrendje szerint ezek a megkülönböztetések akkor is tilosak, ha nem az alapvető jogok védelmi körébe eső tárgyakat szabályozó jogszabályok tartalmazzák. A tilalom ugyanis nem az alapvető jogok egyenlőségét szolgálja, amelyet az I. cikk és az Alaptörvény más rendelkezései különben is biztosítanak, hanem éppen az ott megjelölt (változatlan) tulajdonságok szerinti megkülönböztetést tiltja.” {42/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [42]}

A megkülönböztetések alkotmányosságának megítélésére alkalmazott teszteket az Alkotmánybíróság már számos korábbi döntésében rögzítette. Összefoglalva: az

Alkotmánybíróság más mércét alkalmaz az alkotmányos alapjogokat érintő diszkriminációra – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében rögzített szükségesség/arányosság tesztjét –, s más mércét arra az esetre, ha a diszkrimináció-tilalmat az alapjogokon kívüli egyéb jogok tekintetében vizsgálja. Itt akkor állapít meg az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenes megkülönböztetést, ha a megkülönböztetésnek nincs tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka, vagyis önkényes {l. különösen: 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [54]; 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [166]; 43/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [41]; 1/2013. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [89]; 3087/2013. (III. 27.) AB határozat, Indokolás [37]; 23/2013. (IX. 25.) AB határozat, Indokolás [87]; 3/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [56]}. Az Alkotmánybíróság azt is több határozatában megerősítette, hogy a hátrányos megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni {3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [53]; 3132/2013. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [96]–[97]}.

Az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésével kapcsolatos gyakorlatát az Alkotmánybíróság a 3206/2014. (VII. 21.) AB határozatban foglalta össze: „[a]z Alkotmánybíróság felidézi az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt általános egyenlőségi szabály értelmezése során kimunkált gyakorlatát, amely a jogrend valamennyi szabálya tekintetében azért biztosítja az egyenlően kezelés követelményét, mert az egyenlőség végső forrása az egyenlő emberi méltóság. A jogegyenlőség klauzulája a közhatalmat gyakorlók számára tehát azt az alkotmányos parancsot fogalmazza meg, hogy valamennyi személyt egyenlő méltóságúként kezeljenek, és szempontjaikat egyenlő mércével és méltányossággal mérjék. Ez a követelmény pedig az egész jogrendszerre kiterjed, ugyanis a közhatalmat gyakorlók kötelesek egyenlő elbánást biztosítani a joghatósága alá tartozó minden személy számára. Ebből következik, hogy egy adott szabályozás abban az esetben nem felel meg az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt alkotmányos mércének, ha végső soron az emberi méltósághoz fűződő jogot sérti. Alaptörvény-ellenes, vagyis emberi méltóságot sértő megkülönböztetés abban az esetben állapítható meg, ha a különbségtétel önkényes. A hátránnyal járó különbségtétel az általános mérce szerint akkor minősül önkényesnek, ha nincs ésszerű, kellő súlyú alkotmányos indoka.

Az Alkotmánybíróság a 3206/2014. (VII. 21.) AB határozatban az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésére vonatkozóan megállapította, hogy az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése az alapjogok egyenlőségét és a diszkrimináció tilalmát tartalmazza. A tételesen felsorolt tulajdonságok mellett az „egyéb helyzet szerinti különbségtétel” fordulat nyújt garanciát ahhoz, hogy az előre nem látható, de a felsorolásban szereplő tulajdonságokhoz döntő hasonlóságot mutató helyzetben élő személyeket se érhesse hátrányosan sújtó különbségtétel. Az Alkotmánybíróság következetes álláspontja szerint az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglalt diszkrimináció tilalma nem kizárólag az alapvető jogok védelmi körébe tartozó jogszabályokra, hanem a teljes jogrendszerre is kiterjeszthető. Ez abból adódik, hogy a diszkrimináció tilalma valójában az alaptörvényi szabályban megjelölt, az emberek önazonosságát, identitását megtestesítő tulajdonságok szerinti megkülönböztetést, vagyis a diszkriminációt tilalmazza. Ebből az is következik, hogy az ilyen különbségtétel érvényességét és igazolhatóságát az Alkotmánybíróságnak az alapjogok és nem alapjogok tekintetében egyaránt különleges szigorúsággal szükséges vizsgálnia (Indokolás [27]–[28]).

Emellett az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglalt klauzula védelmet nyújt a rejtett, vagy közvetett diszkriminációval szemben is. Az

Alkotmánybíróság gyakorlatában a közvetett diszkrimináció tilalmát sérti, ha egy látszólag általános jellegű és semleges jogszabályi rendelkezés, vagy szabály végső soron a társadalomban gyakorta hátrányos különbségtétellel sújtott, az Alaptörvényben tételesen felsorolt, illetve azzal döntő hasonlóságot mutató „egyéb helyzetben” lévő személyek kizárását, kirekesztését vagy valamely lehetőségtől való megfosztását eredményezi. Az Alkotmánybíróság felfogása szerint így az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében garantált diszkrimináció tilalma kiterjed azokra a közhatalmi intézkedésekre is, amelyek ugyan látszólag általános, semleges és mindenkire egyformán érvényes rendelkezést tartalmaznak, de eredményüket vagy hatásukat tekintve valójában mégis az alaptörvényi szabályban felsorolt tulajdonságú társadalmi csoportot sújtanak további hátrányokkal. Vagyis végső soron egy ilyen tulajdonság valamelyikének jegyét hordozó csoport tagjainak kirekesztését eredményezik {3206/2014. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [29]}.

Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény XV. cikke (1) és (2) bekezdése fentiekben hivatkozott értelmezése szabályozási koncepcióra, vagyis jogszabályok vizsgálatára vonatkozik. Ezért kérdés, hogy valamely jogszabály mikénti értelmezésére alkalmazható-e olyan követelményként, mint amely az Alaptörvény említett cikkéből folyik és a jogot értelmező bírói döntésekkel szemben is támasztható.

Hazánk Alaptörvénye – az R) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország jogrendszerének az alapja. Az Alaptörvény és a jogszabályok pedig a (2) bekezdés szerint mindenkire kötelezőek. Az Alaptörvénynek az egész jogrendszert át kell hatnia és normáinak a jogrendszer egészében érvényesülniük kell. **Az Alaptörvény E) cikk (3) bekezdése előírása alapján az is megállapítható, hogy a magyar bíróság által alkalmazandó jogrendszernek az uniós jogszabályi előírások is a szerves részét alkotják, ezért a bíróságok önkényesen az emberi méltóságot sértő módon nem tekinthetnek el az uniós jogszabályi előírások és EU Bírósági ítéletek alkalmazásától. A munkaügyi bíróság és a Fővárosi Törvényszék megsértette indítványozó emberi méltósághoz való jogát, amikor az Alaptörvény R) cikk (1) bekezdése, az Alaptörvény E) cikk (3) bekezdése előírása ellenére önkényesen eltekintett a perújítási kérelem elbírálása szempontjából releváns és indítványozó által hivatkozott uniós jogszabályok és EU Bírósági ítéletek alkalmazásától.**

Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A bíróságnak a jogalkalmazása és a jogértelmezése során megfelelően figyelembe kell vennie az Alaptörvényben foglaltakat. Az Alaptörvényben foglaltak lehetnek alapjogok, államcéllok vagy alkotmányos értékek. Nyilvánvalóan a rendes bíróságnak minden rendelkezést megfelelően és differenciáltan kell figyelembe vennie az ítékezés során. Az Alaptörvény értelmezésekor ezzel azonosan foglalt állást a 8/2014. (III. 20.) AB határozat indokolásának [64] pontja. Az Alaptörvény XV. cikke (1) és (2) bekezdésének az értelmezett tartalma nemcsak a jogszabályokra irányadó alaptörvény-ellenességük vizsgálatakor, hanem a bírói döntésekben megjelenő jogszabály-értelmezésre is, a jogszabályok normatartalmának meghatározása során, a jogszabály konkrét tényállásra vonatkoztatásánál. Az, hogy egy-egy ügyben az eset összes körülményeinek mérlegelésénél a rendes bíróság milyen intenzíven hivatkozik a XV. cikk egyes elemeire, elsősorban a rendes bíróságra tartozó kérdés, de az értelmezés nem vezethet sem a jogszabály szövegének figyelmen kívül hagyására, sem az Alaptörvénnyel ellentétes eredményre.

Bírósági ítélet alaptörvény-ellenességének vizsgálatára az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja az Alkotmánybíróságot jogosítja fel. Ezt a hatáskört az Alaptörvény

teremtette meg. E vizsgálódás alkotmányjogi panaszra lehetséges; a feltétele, hogy a bírói döntés az indítványozó „Alaptörvényben biztosított jogát” sértse. Bírói döntés alaptörvény-ellenessége jogszabálynak az Alaptörvénnyel összhangban nem álló értelmezése és alkalmazása, vagy alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán állhat elő. Konkrét bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapítására az Alaptörvény alapján, megfelelő indítványra, az Alkotmánybíróság jogosult.

A jelen esetben azt kell vizsgálni a panasz alapján, hogy az Alaptörvénnyel összhangban áll-e a jogszabálynak az az értelmezése és alkalmazása, amely arra a megállapításra jutott, hogy a Pp. 262/A. §-a, a Pp. 266. § (4) bekezdése, a Pp. 360. §-a, a Pp. 361. §-a, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése előírásai, az egyenértékűség elve szerint az EU Bíróság ítélete alapján kezdeményezett perújítás esetén nincs lehetőség a kérelem érdemi elbírálására. A munkaügyi bíróság és a Fővárosi Törvényszék – az ügyben alkalmazandó uniós jogszabályi előírások és EU Bírósági ítéletek önkényes figyelmen kívül hagyásával – úgy értelmezte a Pp. 262/A. §-a, Pp. 361. §-a szabályait, hogy az EU Bíróság ítélete alapján előterjesztett perújítási kérelem érdemben nem bírálható el.

Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt általános egyenlőségi szabály azért biztosítja az egyenlően kezelés követelményét, mert az egyenlőség végső forrása az egyenlő emberi méltóság. A jogegyenlőség klauzulája a munkaügyi bíróság és a Fővárosi Törvényszék számára tehát azt az alkotmányos parancsot fogalmazza meg, hogy valamennyi személyt egyenlő méltóságúként kezeljenek, és szempontjaikat egyenlő mércével és méltányossággal mérjék. A bíróságok az előttük folyó eljárásokban kötelesek egyenlő elbánást biztosítani minden személy számára. Ebből következik, hogy egy bírósági határozat abban az esetben nem felel meg az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt alkotmányos mércének, ha végső soron az emberi méltósághoz fűződő jogot sérti. Alaptörvény-ellenes, vagyis emberi méltóságot sértő megkülönböztetés abban az esetben állapítható meg, ha a különbségtétel önkényes. A hátránnyal járó különbségtétel az általános mérce szerint akkor minősül önkényesnek, ha nincs ésszerű, kellő súlyú alkotmányos indoka.

Az Alaptörvény R) cikk (1) bekezdése, az Alaptörvény E) cikk (3) bekezdése előírása alapján megállapítható, hogy a munkaügyi bíróság és a Fővárosi Törvényszék a határozata meghozatala során – indítványozó kérelmének megfelelően – a hivatkozott uniós jogszabályi előírásokat és EU Bírósági ítéleteket is köteles figyelembe venni és alkalmazni. Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése előírása és az EU Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata (uniós norma) által megkövetelt egyenértékűség elve szerint az uniós jogszabályokra, EU Bírósági ítéletekre hivatkozva előterjesztett jogorvoslati, rendkívüli jogorvoslati (perújítási) kérelmeket a magyar bíróságoknak a nemzeti jogszabályok, Alkotmánybíróság ítéletei alapján indult jogorvoslati, rendkívüli jogorvoslati (perújítási) kérelmekkel egyenértékűen (azonos feltételekkel és azonos módon) kell elbírálnia. A munkaügyi bíróság és a Fővárosi Törvényszék, tehát amikor az indítványozó EU Bírósági ítéletre alapozva előterjesztett perújítási kérelme érdemi vizsgálatát az Alaptörvény R) cikk (1) bekezdése, az Alaptörvény E) cikk (3) bekezdése előírása és az uniós norma kifejezett rendelkezései ellenére megtagadta, akkor olyan az emberi méltóságot sértő önkényes megkülönböztetést valósított meg – a perújítás érdemi elbírálására az Alkotmánybíróság ítélete alapján jogosultakhoz viszonyítva – amely súlyosan sérti az Alaptörvény XV. cikke (1) bekezdése előírását.

Jelen ügyben az Alaptörvény XV. cikke (1) bekezdése megsértése mellett az Alaptörvény XV. cikke (2) bekezdése megsértése is megvalósult.

Az uniós jogszabályok által a jogorvoslatokkal, rendkívüli jogorvoslatokkal (perújítással) szemben megkövetelt egyenértékűség elvéből az is következik, hogy az uniós jogszabályok és az EU Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az EU Bíróság ítéletére vagy az Alkotmánybíróság ítéletére hivatkozva perújítást előterjesztők azonos csoportba tartozónak tekinthetők.

A munkaügyi bíróság és a Fővárosi Törvényszék kifogásolt határozata indokolatlanul különböztet a perújítási ügyekben szereplők között aszerint, hogy a perújítás az Alkotmánybíróság ítélete vagy az EU Bíróság ítélete alapján indult. Az Alkotmánybíróság ítélete alapján indult perújításokhoz képest indítványozót ért önkényes hátrányos megkülönböztetés során az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésében garantált alapjoga is sérelmet szenvedett. A fentiek alapján megállapítható, hogy a munkaügyi bíróság és a Fővárosi Törvényszék végzése mivel az emberi méltóságot sértő önkényes hátrányos megkülönböztetést valósít meg ellentétes az Alaptörvény XV. cikke (2) bekezdése előírásával.

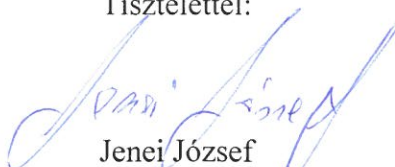
Az Alkotmánybíróság kezelőirodája által 2018. 02. 12-én átvett az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdése megsértése tárgyában előterjesztett alkotmányjogi panasz kiegészítést még az alábbiakkal kiegészítem:

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, R) cikk (2) bekezdése, 26. cikk (1) bekezdése értelmében a contra legem bírói jogértelmezés felveti „a bíróságok törvényeknek való alávetettsége elvének sérelmét is. A jogállamiság elvéből, követelményéből az is következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. Ellenkező esetben sérülne a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előre láthatósági elvárás” {3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [27]; de ugyanígy: 3173/2015. (IX. 23.) AB határozat, Indokolás [52]}.

A munkaügyi bíróságnak és a Fővárosi Törvényszéknek a jelen ügyben az Alaptörvény E) cikk (3) bekezdése előírásának megfelelően az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése, az EUMSZ 267. cikke (3) bekezdése, az EU Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata (uniós norma) által megkövetelt egyenértékűség elve és az uniós jog elsőbbségi elve által megállapított szabályokat kellett volna alkalmaznia. A munkaügyi bíróság és a Fővárosi Törvényszék azzal, hogy az Alaptörvény E) cikk (3) bekezdése előírásának megfelelően a hivatkozott uniós norma alkalmazásától önkényesen eltekintett, súlyosan megsértette az Alaptörvény E) cikk (3) bekezdése és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése előírását.

Szolnok, 2018. február 12-én

Tisztelettel:


Jenei József
indítványozó